

Vreme: 10.07.2026 11:13

Medij: bizportal.rs

Link: <https://bizportal.rs/finansije-i-berza/101069514/digitalni-evro-pred-uvodjenjem---ecb-navela-planirane->

Autori: Biljana Delibašić

Teme: Evropska komisija

Naslov: Digitalni evro pred uvođenjem - ECB navela planirane zaštitne mere

4971

Finansije i Berza

Evropski parlament dao je zeleno svetlo za nastavak pregovora o uvođenju digitalnog evra, stabilne digitalne valute kojom Evropska centralna banka (ECB) želi da osigura monetarni suverenitet Evrope i ponudi građanima sigurnu alternativu plaćanja.

Iako je kriptovalute poput Bitkoina trebalo da revolucionišu plaćanja, zbog velikih fluktuacija vrednosti, i dalje najčešće koristimo gotovinu i kartice, piše Dojče vele.

U potrazi za monetarnim suverenitetom

Uvođenje digitalnog evra nije samo tehnološka nadogradnja, već i geopolitička nužnost. Evropa je u velikoj meri zavisna od američkih sistema plaćanja kao što su Viza i Mastercard, a mobilne usluge plaćanja kao što su Gugl Pej, Epl Pej ili Pejpal stvaraju dodatni nivo zavisnosti. U svetu gde vlada SAD iznenada menja trgovinska pravila ili pooštrava kontrolu izvoza, nezavisnost sopstvene valute postaje sve važnija.

"Ako bi se sve transakcije u svetu obavljale u dolarima i ne bi postojao digitalni evro, to bi ograničilo sposobnost Evropske centralne banke da upravlja sopstvenom valutom", rekao je za DW Bas van Donselar iz konsultantske kuće PaymentGenes. Kako se trgovina sve više seli na mrežu, digitalni evro bi mogao da pomogne u boljem upravljanju ponudom novca i zaštiti evro od spoljnih šokova. Druge velike ekonomije su već otišle korak dalje, a Kina prednjači sa svojim digitalnim juanom (e-CNY), koji je do 2020. godine imao više od 230 miliona privatnih i skoro 19 miliona poslovnih digitalnih novčanika.

Da li je finansijska stabilnost Evrope ugrožena?

Jedan od glavnih izazova jeste to što digitalni evro ne bi funkcionisao kao tradicionalni tekući račun. U suprotnom, u slučaju ekonomske krize, građani bi mogli masovno da prebacuju sredstva iz banaka na bezbedni digitalni evro, što bi ugrozilo bankarski sistem. "Ako ne postoji ograničenje koliko digitalnih evra građani mogu da poseduju, to će postati zamena za bankovne račune", upozorava Emanuel Oriol, ekonomistkinja na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Tuluzu.

Da bi se ovo sprečilo, ECB planira zaštitne mere. Jedan predlog je ograničenje od 3.000 evra na digitalnom evro računu, pri čemu bi se svaki višak automatski prebacivao na povezani bankovni račun. Pored toga, digitalni evro ne bi nosio kamatu kako bi se smanjio podsticaj za povlačenje štednje iz banaka, a preduzećima ne bi bilo dozvoljeno da drže velike količine digitalnih evra.

Privatnost bez nadzora

Pitanje privatnosti ostaje jedna od najvećih briga potrošača. Neki se plaše da bi digitalna valuta centralne banke mogla omogućiti državnu kontrolu nad finansijama, a kritičari su pravili poređenja sa kineskim sistemom socijalnog kredita. Auriol smatra da takvo poređenje nije opravdano. "Sistemi socijalnog kredita nemaju nikakve veze sa digitalnim evrom. Zaštita privatnosti može se uskladiti sa merama za sprečavanje kriminala, bez stvaranja instrumenata socijalnog nadzora", rekla je ona za DW.

ECB takođe planira da omogući direktna plaćanja između pametnih telefona. Ovo bi moglo da sačuva anonimnost gotovine u svakodnevним transakcijama. Evelin Vitloks, direktorka projekta digitalnog evra ECB-a, opisuje planove kao "bezbednu javnu opciju za digitalna plaćanja koja kombinuje jednostavnost i pogodnost modernih načina plaćanja sa poverenjem i stabilnošću gotovine".

Kako osvojiti banke?

Trgovci trenutno plaćaju naknade između 0,5 i 1,5 odsto za svako plaćanje karticom, koje se dele između banke i pružaoca usluga plaćanja. Digitalni evro bi trebalo da smanji ove troškove, ali banke ističu da se ove naknade koriste za finansiranje digitalne infrastrukture. "Pronalaženje ravnoteže između modela naknada za banke i trgovce je ključno. Niže naknade za trgovce su svakako razumljive, ali banke će obaviti većinu posla i stoga im je potreban i održivi poslovni model", rekao je van Donselar.

Šta ovo znači za građane?

Da bi se osiguralo široko usvajanje digitalnog evra, ECB želi da mu da status zakonskog sredstva plaćanja. To bi značilo da bi svaki trgovac sa terminalom za plaćanje karticama morao da ga prihvati, bez ikakvih dodatnih naknada za potrošače. "Kao i kod fizičkih novčanica, njegovu vrednost bi garantovao Evrosistem. Digitalni evro bi stoga uvek vredeo isto kao i običan evro. Za razliku od kriptovaluta, njegova vrednost je stabilna i ne fluktuirala", objasnio je Vitloks. Digitalni evro bi mogle da ponude i članice EU koje još nisu usvojile zajedničku valutu, a radio bi i oflajn, što bi bilo korisno u slučaju nestanka struje.

Koji su sledeći koraci?

Iako je implementacija još uvek daleko, Evropski parlament je u četvrtak dao zeleno svetlo za nastavak pregovora sa Savetom EU i Evropskom komisijom. Evropski donosioci odluka žele da usvoje pravni okvir

Vreme: 10.07.2026 11:13

Medij: bizportal.rs

Link: <https://bizportal.rs/finansije-i-berza/101069514/digitalni-evro-pred-uvodjenjem---ecb-navela-planirane->

Autori: Biljana Delibašić

Teme: Evropska komisija

Naslov: Digitalni evro pred uvođenjem - ECB navela planirane zaštitne mere

ove godine. Pilot projekat je planiran za 2027. godinu, dok bi puna implementacija mogla da usledi 2029. godine.

BONUS KLIP Pogledajte vesti o EXPO2027:

Za najnovije biznis vesti iz Srbije i sveta, pratite nas na Tiktoku , Fejsbuku i na našoj Instagram stranici .

